

Dokümantasyon

1936 Senesi S.S. C. I. de kömür sanayiinin makineleştirme durumu

1936 senesi zarfında Sovyetler Birliği kömür sanayiinin bütün istihşâl sahalarında Stahanof hareketinin tatbikinin inkişafına çalışılmıştır. Stalhanof çalışması usûlü yavaş yavaş Sovyet madenlerinin bütün istihşâlât sahalarında hâkim bir rol oynamaya başlanmıştır. Bu hareketin yıl dönümünde bazı kömür ocaklarında (Orconokidze, Irmino, Kad-yevugol) Stahanof çalışma mıntakaları tesis edilmiştir. Kömür sanayiinde Stahanof hareketinin inkişaf ettirilmesi bir gaye olarak ittihaz edilmektedir.

Kömür endüstrisine aid meslekî kongrelerde teknik normlar ve randıman miktarının yükseltilmesi ve buna göre çalışma usûllerinin tahvili kararlaştırılmıştır.

Binaenaleyh kömür endüstrisinin makineleştirme sayesinde birkaç büyük netice elde edilmiştir. Buna rağmen kömür endüstrisi 1936 senesi için plânda düşünülen miktardan geri kalmış ve idare ile teşkilâtlandırma işinin tatmin eder bir şekilde olmadığını teyid etmiştir. Glavugol teşkilâtına aid müesseseler tarafından 1936 senesinde mecmu 116.706.800 ton kömür istihşâl edilmiştir. Bu miktar plânın % 93,5 sini, 1935 istihşâlinin % 115,2 sini teşkil etmektedir. Donez havzası vazifesini yüzde 94,3 nisbetinde temin etmiştir. Karaganda, Sahalin ve Şurab kömür trustları müstesna, bütün şirketler plânlarını mevkii tatbika koyamamışlardır.

(000 ilâvesile)

Cetvel No. 1

Havza veya mıntaka ismi	1935 istihşâli	1936 plânı	1936 hakiki	1936 da plânın %	1935 e %	Makineleştirme nisbeti	
						1935	1936
Donez havzası	55.564	70.025	65.488,2	93,5	117,9	83,9	87,3
Moskova >	3.801,5	6.266	5.217,4	83,3	137,2	59,5	70,0
Kuznetski >	10.625,3	16.000	16.326,1	102,0	153,7	75,2	95,1
Ural >	5.504	8.425	7.019,4	83,3	127,5	83,6	89,3
Karaganda	1.415	2.533	3.194,1	126,0	225,7	60,3	84,7
Şarki Sibirya	2.531	3.050	2.957,9	97,0	116,9	92,1	93,0
Kırgızistan	711,4	1.264	971,8	76,9	136,6	68,1	82,8
Sahalin	133,9	175	213,9	122,2	159,7	45,8	60,8
Tkvibuli	—	106	78,6	74,1	—	—	25,7
Tkvarçeli	86,7	245	100	40,8	115,3	96,5	92,1

İstihsalin makineleştirilmesi :

1 numaralı cedvelde 1936 senesinde makineleştirilen istihsâl 1935 senesile mukayese edilmektedir. Cedvelde görülüyor ki 1936 senesinde makineleştirme sahasında bazı neticeler elde edilmesine rağmen umumiyetle eksiklikler mevcuttur. Bilhassa Kırgızistan, Tıkvibül ve Tıkvarçeli havzalarında makineleştirme işi nisbeten zayıftır. (Bin ton hesabı).

Alından kömür çıkarma :

2 numaralı cedvel 1936 birincikânun ayında muhtelif havzalarda alından kömür çıkarma işlerinin makineleştirme nisbetini göstermektedir.

rekleme ve kızaklama usûlü 1936 nihayetinde yalnız yüzde 6,5 tutmuştur; demek ki çıkarmada makineleştirmenin oldukça inkişaf ettiğini teyid etmektedir. Elle çıkarılan miktarın umum istihsâle olan nisbeti son senelerde gittikçe azalmaktadır.

1924 _ 28 senelerinde skreperle kömür çıkarma usûlü hâkim bir mevki alıyordu. Son senelerde bu usûlün elverişli olmadığı görüldü, çünkü çıkarma alanlarının boyu 100-200 m. uzanınca skreper iktisadî bakımdan zararlı olduğunu teyid etmiştir.

Yer altı nakliyatı t

1936 senesinde yer altı nakliyatı maden işletmenin hasta bir tarafı olarak telâkki

Cetvel No. 2

Havza veya mıntıka ismi	Konveyerlerle	Transportörlerle	Sekreperlerle	Vagonlarla		Kendi ağırlığı ile	Küreklerle	Mecmu
				Makine ile	Elle mut			
Donez havzasında . . .	53,1	1,5	2,5	0,5	2,7	32,2	7,7	100
Kuznetski „	28,8	3,0	0,1	0,2	8,7	54,1	5,1	100
Kizel - Kömür „	39,5	—	2,1	—	5,8	51,0	1,6	100
Egorşinö „ trusiu .	31,3	—	—	—	12,0	23,3	33,4	100
Çelyap „ „	46,8	—	—	0,4	4,5	75,5	0,8	100
Bogoslavski madenleri	100	—	—	—	—	—	—	100
Karağanda „ . . .	84,2	—	—	0,1	5,2	—	10,5	100
Moskova havzası . . .	26,5	—	4,3	10,4	58,7	—	—	100
Şarkî Sibirya	34,6	—	—	—	65,4	—	—	100
Kirow kömür trustu .	49,0	—	—	—	35,9	1,9	23,2	100
Tkvibuli „ „	—	—	—	—	—	100	—	100
Tkvarçeli „ „	50,6	—	—	—	46,1	—	3,3	100
Vasati	48,9	—	2,0	1,0	9,2	32,4	6,5	109

Bu cedvele göre 1936 senesinde alından kömür çıkarma işlerinde konveyer ve kendi sıkleti ile akma usûlleri hâkim bir yer tutmaktadır. Bazı trustlarda kürek ve kızak usûllerinin tatbiki nisbeten yüksektir. (Meselâ Egorşinö ve Kirow trustlarında). Elle çıkarmanın ekseriyeti kalın kömür tabakalarına tesadüf etmektedir.

İhtilâle kadar hâkim olan çıkarma kü-

edilmiştir. Bazı madenlerde yer altı nakliyatının eksikliği istihsâlin tahdidine sebep olmuştur. Bu sahada makineleştirme işi aşağı bir seviye kalmıştır.

1. 1. 937 tarihinde elektrik lokomotif ve çelik halat nakliyatı 1565,03 km. hesap edilen yer altı yollarının yalnız yüzde 38,1 inde tatbik edilmiş bulunmaktadır,

3 numaralı cedvele bakılırsa 1. 1. 937

tarihine yer altı (ocağın) nakliyat yollarında beygirle nakliyatın hâkim bir mevki tuttuğunu görürüz. Ocağın nakliyat yollarını makineleştirme işinde gerek ufkî galörilerde olsun, gerek talî irtibat kollarında olsun ağır demir raylar konulması tasarılanmaktadır. Ağır endüstri halk komiserliğinin 1160 numaralı emirnamesi mucibince ocaklardaki nakliyatın elektrikle müteharrik lokomotiflerle icrasına girişilmiştir. Bu meselenin halli "Dinamo,, makine fabrikasına havale edilmiştir. Fabrika normal siklette 550 mm. lik raylar için elektrikli lokomotiflerin ihzarını temine çalışmaktadır. Patlayıcı gazdan serbest ve iyi havalandırılan ocaklarda trolleyli elektrik

lokomotiflerin tatbiki de düşünülmektedir.

Makineleştirme neticesinde randımanın artması:

4 numaralı cedvel ağır çeşid kömür kesme makinelerinin vasatı aylık randımanlarını 1935 plânına nisbeten göstermektedir. Fakat bu rakamlar tatmin edecek bir halde değildir. 1935 senesine nisbeten kömür kesen makinenin randımanı % 10,8 nisbetinde artarak 333 tona çıkmıştır. Mafafi 1936 senesinin mesai plânı yalnız % 78,2 temin edilebilmiştir. Bazı trustlar Hattâ 1935 senesine nisbeten makine sayesinde elde edilen randımanları daha azalt-

1. 1. 937 tarihinde ocakların yeraltı nakliyatındaki usüllerin nisbeti

Cetvel No. 3

Havza veya mıntaka		Elektrik lokomotif	Halat nakl.	Makineleştirilmiş	Beygirle nakil	Elle nakil	Yekûn
Donez havzası	Metre ile	286.298	103.877	390.175	673.102	66.700	1.130.037
	% nisbeti	25,3	9,2	34,5	59,6	5,9	100
Kuzbaş	Metre ile	90.337	1.300	91.637	148.230	2.374	2.422.241
	% nisbeti	37,3	0,5	37,8	61,2	1,0	100
Kizel kömür trustu	Metre ile	39.614	655	40.269	2.489	4.307	47.065
	% nisbeti	84,2	1,4	85,6	5,3	9,1	100
Egorşino kömür trustu	Metre ile	—	—	—	680	3.100	3.780
	% nisbeti	—	—	—	18,0	82,0	100
Çelyabinski „ „	Metre ile	3.470	680	4.150	12.172	2.667	18.789
	% nisbeti	18,3	3,6	21,9	64,1	14,0	100
Karağanda „ „	Metre ile	1000	600	1.600	11.821	5.570	18.991
	% nisbeti	5,3	3,2	8,5	62,2	29,3	100
Moskova civarı havzası	Metre ile	10.610	35.612	46.222	2.280	8.070	56.572
	% nisbeti	18,7	63,0	81,7	4,0	14,3	100
Şarkî Sibirya K. „	Metre ile	15.340	2.860	18.200	15.329	—	33.529
	% nisbeti	45,8	8,5	54,3	45	—	100
Kirov kömür trustu	Metre ile	—	500	500	8.610	762	9.872
	% nisbeti	—	5,1	5,1	87,2	7,7	100
Tkvibul „ „	Metre ile	1.500	—	1.500	400	150	2.050
	% nisbeti	73,2	—	73,2	19,5	7,3	100
Tkvarçel „ „	Metre ile	1.900	—	1.900	—	—	1.900
	% nisbeti	100	—	100	—	—	100
Yekûn (vasatı)	Metre ile	450.069	146.084	596.153	875.173	93700	1.565.026
	% nisbeti	28,8	9,3	38,1	55,9	6,0	100

Ağır sikletteki kesme makinelerinin vasatı aylık randımanı

(1935 ve 1936) ton hesabıle

Cetvel No. 4

Havza veya mntıka ismi	1936	1936		1936 nın	
		Plâna göre	Hakikî	Plâna % nisbeti	1935 e % nisbeti
Donez Havzası	3.002	4.190	3.292	78,6	109,7
Kuznetski Havzası	5.630	6.610	5.926	89,6	105,3
Kızıl kömür trustu	2.791	4.205	3.553	84,5	127,3
Çelebinsk " "	2.802	3.875	3.210	82,8	114,6
Karağanda	3.193	6.730	5.331	79,2	167,0
Moskova	2.949	5.611	3.222	57,4	109,3
Şarkî Siberya	4.665	6.200	4.621	74,5	99,1
Kirov kömür trustu	1.242	4.000	1.185	29,6	95,5
Tkvarçili " "	—	5.850	1.884	32,2	—
Vasatı	3.081	4.366	3.414	78,2	110,8

mişlardır. 1935 e nisbeten vasatı aylık randımanın tezayüdü Karaganda kömür trustu için % 67, Kızıl kömür trustunda % 27,3, sair trustlar için de % 5 ile 14 arasındadır.

Bazı Stahanovcı makinistlerin kömür kesme makine aksamını yerli şeraite uydurma (keser kısmı uzatma, inceltme ve daha rasyonel çalışma) neticesinde daha iyi randıman elde edebilmeleri makine tatbikinde yeni imkânların mevcut olduğunu teyid etmektedir.

Ağır sikletteki kesme makinelerin aylık vasatı randımanına menfi tesir bırakan unsurlar aşağıdaki şekildedir.

1. Ekseriya makinelerin fazla muştamel olmaları. 5 numaralı ve 1. 1. 937 tarihinde kesme makinelerinin vaziyetini gösteren cedvele bakılırsa ocaklarda çalışan makineler arasında 10 ve daha fazla sene evvel satın alınan eski sistem makinelerin kullanıldığını görürüz

2. Kömür kesme makinelerinin markaları müteaddid çeşidde olması yedek parçaları bulmayı ve tamir meselesini güçleştirmiştir.

3. Kesme kollarının 2 metreye kadar

Donez havzasında 1/1/937 tarihinde mevcut kömür kesme makineleri

Cetvel No. 5

Firma	Marka	Adet	Mecmua-na nisbetle %
Gorlov fabrikası	D. T. K. - 2	695	48,8
" "	D. T.	200	14,1
" "	G. T. K. - 3	133	9,3
" "	D. T. K.	7	0,5
" "	G. T. K.	1	0,15
" "	G. T. C. - 40	1	
Eykhoff	S. E. K. A. - 40	128	9,0
" "	S. E. - 40	9	0,6
Meyvor - Kulson	Samsun	119	8,4
Sullivan	C. L. E.	72	5,0
" "	C. L. E. - 2	48	3,4
" "	C. L. E. - 6	1	0,75
Gudmen	Muhtelif	3	
Knapp		3	
Sair		4	
Yekûn		1.424	100

uzatılması ve ona alışması zaif tavan şeraitinde bazı müşkilâta tesadüf etmiştir.

4. Makinelerin kırılmasından evvel murakabe ve müstacel tamiratın mevcut olmaması.

Yukarıdaki sebeplerden dolayı çalışmada bazı durgunluklar olmuştur.

Kesme makinelerindeki eksikliklerle mücadele maksadile kömür çıkarma alınlarının uzatılması kesme kollarının büyütülmesi, kesme ve çıkarmanın tesiri, sühneti izale motörlerine intikal, eskimiş markaları izale ve yeknasak markalı makineler muayyen ocaklara temerküz tedbirleri alınmıştır.

6 numaralı cedvel elektrik lokomotiflerinin 1936 senesindeki çalışma iktidarlarını plân ve 1935 senesine olan nisbetini göstermektedir.

Moskova havzasında yüzde 70,0 ı, Şarkî Siberya trustunda yüzde 79,5 i bulmuştur. Mamafî Kuznetski havzasında ve Karaganda ile Tikvilbüli mıntakalarında lokomotiflerden istifade nisbeti plâni asmıştır. Vasatî olarak lokomotiflerin çalışma iktidarı 1936 da evvelki seneye nisbeten yüzde 21,8 artmıştır. Lokomotiflerden tam istifade edilmemesi vagon ve yollanın intizamsız olmasından ileri gelmiştir.

Dik tabakalarda Stahanof usûlünün tatbiki, yani kömür çıkarma ve buazaj işlerinin taksimatı neticesinde alınlar uzatılmıştır. Bundan dolayı direk tedariki kolay-

Elektrikli lokomotiflerin 1935 ve 1936 daki randımanları

(ton/metre hesabile)

Cetvel No. 6

Havza veya mıntakası	1935	1936		1936 nın nisbeti	
		Plân	Hakikî	Plândan %	1935 den %
Donez havzası	9.551	12.510	11.621	92,9	121,7
Kuznetski •	17.159	19.800	23.572	119,0	137,4
Kizel kömür mıntakası	13.845	22.223	16.180	72,8	116,9
Çelebinski •	9.068	12.960	10.909	84,2	120,3
Karaganda	—	6.500	9.139	140,6	—
Moskova	8.550	13.800	9.729	70,6	113,8
Şarkî Siberya	15.445	19.000	15.105	79,5	97,8
Tkvibuli	—	6.700	8.193	112,3	—
Tkvarçeli	—	9.200	8.310	90,3	—
Vasatî Yekûn	11.160	14.500	13.593	93,7	121,8

Elektrikli lokomotiflerde de Stahanof usûlünün tatbiki neticesinde hat tebdili ve (manevra) boş durmaya zail olan vakit azalarak ve hareket tesiri edilerek çalışma iktidarı fazlalaşmıştır. Bu tezayüd nisbeti 1935 ve 1936 seneleri karşılaştırılırken göze çarpmaktadır. Buna rağmen baş kömür teşkilâtında elektrikli lokomotiflerden istifade yüzde 93,7 nisbetini bulmuştur.

Fakat bazı trustlarda lokomotiflerin çalışma kabiliyetinden tamamen istifade edilememektedir. Meselâ Kizel kömür trustunda istifade nisbeti plânın yüzde 72,8 ini,

laşmış, alın hatları doğrulmuş ve kömür çıkarma şeraiti iyileşmiştir.

1 Ağustos 1935 de kademelerin vasatı irtifayı 7,2 m. iken, Stahanof hareketinin seneyi devriyesine yani 1 Ağustos 1936 tarihinde bu irtifa 16,2 metreye ve çekiçle çalışılan mahalde 17,3 m. ye çıkmıştır. Binaenaleyh kademelerin uzunluğu da 2 misli artmıştır. Donez havzasında 1820 alından 1. 1. 937 tarihinde %-23,3 ü 20 metreden fazla uzunluğundadır. Bundan dolayı alın veya kademelerin mecmu sayısı da oldukça azalmıştır. Yeni normları tam tatbik neti-

cesinde Donbastaki alın kademelerinin sayısı 1470 e indirilecektir.

Stahanof usûlünün tatbiki ve alınların uzatılması neticesinde çekiçle mücehhez muzayyik hava ile çalışan beher amelenin vasatı aylık randımanı yükselmiştir. Buna rağmen Baş kömür teşkilâtında mesayi plânına göre iş görülmemiştir. (7 numaralı cedvele bakılması).

Alında muzayyik hava ile çalışan çekiçle mücehhez amelenin aylık vasatı randımanı (Ton hesabile) Cetvel No. 7

	1 9 3 6		
	Plân	Hakiki	İera nisbet-%
Donez havzasında	20,5	12,4	60,5
Kuznetski »	21,8	23,1	106,0
Çelebinski kömür trustu	22,0	20,9	95,0
Stalinogor » »	25,0	15,8	63,2
Tovarkov » »	16,0	12,5	78,1
Baş kömür kartelinde .	20,6	13,6	66,0

8 numaralı cedvel kömür sanayiinde de yer

altının makinelerle teçhiz olunması ve 1. 1. 1937 tarihinde yer altı makinelerinin durumunu göstermektedir.

1. 1. 1937 tarihinden itibaren ağır çeşid kömür kesme makineleri teshinattan muhafazalı olarak imâl edilmektedir. Bu nevi motörlerden H. E. M. 3 markalı 250 adet ve H. E. M. 3 24012 markalı 667 adet kesme makinesi ocaklara teslim edilmiştir.

YENİ MAKİNELER VE STAHANOF ÇALIŞMA USÛLÜ.

Geçen sene zarfında madenleri makineleştirme sahasında, yeni tip ve markalı kömür kesme makinelerinin imâli, yapılan mühim işler cümlesindedir.

Govlovski fabrikası tarafından imâl edilmiş olan yeni şekilde G. T. K. 3 markalı kesme makinesi 1936 Nisanında Stalin kömür trustunun 1 numaralı Çeluskin madeninde tecrübe edilmiştir. Tecrübelerin müsbet neticesine istinaden bu nevi maki-

1/1/f37 tarihinde makineleştirme vaziyeti

Cetvel No. 8

Havza veya mıntaka	Kömür kesme makinesi		Hava çeşici	Konveyör	Frans portör	Skreper vinci	Sütun vinci	Elek. lokomotif	Benzin lok.	Tabiiye mak.	Buru mak.	Sütunlu hurgur	Elek. burguları
	Ağır	Hafif											
Donez havzası	1613	46	6453	2613	162	714	607	424	2	55	1538	695	1776
Kuznetski «	66	31	2030	532	167	424	203	99	4	33	572	57	843
Kizel K. Min.	53	85	299	172	8	122	16	54	—	2	293	2	27
Egorşino «	—	—	114	9	—	4	3	—	—	—	47	—	—
Çelebinski «	11	21	1264	237	9	35	13	15	—	11	40	—	41
Karaganda «	33	9	20	139	7	50	32	6	—	—	13	—	76
Karaganda kuyu inşaatı	2	1	9	21	—	12	4	3	—	—	11	—	31
Moskova havzası	23	12	1665	167	72	71	363	29	—	6	3	—	171
Şarkı Siberya	31	10	1	164	—	11	25	18	—	10	—	—	237
Kirov kömürü	11	13	8	87	—	10	43	—	—	1	10	—	167
Tkvibuli K. T.	—	2	5	—	—	2	—	—	—	—	20	—	25
Tkvarçeli «	7	3	42	17	1	6	3	—	—	—	20	—	6
Baş kömürdeki yekûn	18855	233	11915	4213	426	1461	1322	643	6	123	2567	754	3400

neler büyük miyasta imâl edilmeye baş - lamıştır, 1. 1. 1937 tarihinde yeni markalı makinelerden Donez havzasında 133 adet çalışmakta idi

Aynı fabrika tarafından imâl edilen G. T. K. 4 markalı kesme makinesi fazla meyilli kömür tabakalarına hasredilmiş ve Artemovski kömür madenlerinde tecrübe - den sonra musibet netice verdiğiinden büyük miktarda imâline girişilmiştir.

Yukarıda isimleri geçen makinelerden maada nabız atan şekilde çalışan G. T. K. 5 markalı kömür kesme makinesi imâl edilmiş ve Stalin kömür trustu madenlerinde tecrübeye tâbi tutulmuştur. Tecrübe neticelerine göre bu makinenin büyük miktarda imâl edilip edilmemesi kararlaştırılacaktır.

1936 senesi zarfında ilk defa olarak kömür kesme makinelerinin "pobedit,, çeliğinden mamul dişlerinin muayene tecrübesi yapılmıştır. Tecrübe esnasında gayet müsbet neticeler elde edilmiştir. Çakılı ihtiva eden sert antrasit kömürü kesilirken alelaide çelik dişler 10 metreye mukavemet eder. "Stalinit,, çeliği aynı şeraitte 21 metre kesebilir, fakat "pobedit,, çeliğinden imâl edilen dişler tamir ve bilemesiz 105 metrelik kömür cephesini keser. Binaen - aleyh "pobedit,, çeliğinden mamul dişler alelaide çeliğe nisbeten 10 misli ve "Stalinit,, dişlere nazaran 5 misli mukavemetlidir. Pobedit dişlerin vasati olarak 5 defa bilenmesi ve aynı kuvvetle çalışma kabiliyeti nazar itibare alınırca, pobedit çeliğinden mamul dişlerin takımı tamamen aşınınca kadar 525 metrelik kömür tabakasını kesmek kabiliyetini haizdir. İşbu tetkiklerin hitamında 1937 senesi zarfında pobedit

çeliğinden kesme dişlerin imâlini çoğaltmaya karar verilmiştir.

1936 Temmuzunda Karkov şehrinden toplanmış teknik kongresinde sert çelik halitalarının kömür kesme işlerinde kullanılma meselesi etraflıca müzakereye konulmuştur.

1936 ortalarında Gorlovski fabrikası tarafından mamul J. R. 4 markalı 5 kombe - yn makinesi bir kaç madende tecrübe için çalıştırılmıştır. Bu nevi maikinenin randımanı bazı şeraite (iyi tavan, mail kalın kömür tabakası, yumuşak kömür) bağlı olduğundan, imâline şimdilik sarfı nazar edilmiştir.

Kömür istihsâlinin müteaddid safhalarında makineleştirme işinde vahdet hattâ 1936 senesi zarfında tahakkuk ettirilmiştir. Bilhassa konveyör ve nakliyat kurdelelerine kömür tahmil amelîyesi elle yapılmaktadır. Bu eksikliğin bertaraf edilmesi için "Madenci ışığı,, fabrikası tarafından 11 adet H. I. C. markalı tahmil makinesi imâl edilmiş ve Donez havzasının muhtelif madenlerinde tecrübeye konulmuştur. Aynı fabrika tarafından 1936 nihayetinde skreperli tahliye cihazları ve pitkarloder makineleri imâl edilmiş ve madenlerde yapılan ilk tecrübeler müsbet netice vermiştir.

1936 senesi zarfında madenlerin makineleştirilmesi zımında elektrikle çalışan kömür koparma çekiçlerini imâl ve tekâmül için büyük işler görülmüştür. Tomsk şehri makine fabrikası tarafından mühendis Şmargunof icadı K. N. Ş. 2 markalı elektrik kömür çekiçleri imâl edilmiştir. Bu çekiçler Kuznetskî havzasının 12 ve 15 numaralı madenlerinde tecrübeye tâbi tutulmuşlardır, imalâtta vücade gelecek te.

kâmulden sonra bu çekiçlerin büyük miktarda kullanılması muhtemeldir.

Kömür kesme makinelerindeki kesen kolun uzatılması neticesinde % 25 _ 30 ve çalışma tesrii yüzünden vardiyeye % 20-25 fazla randıman elde etmek kabil olmuştur. Bu tedbirler makinede çalışan amele sayısını da azaltmıştır.

1. 1. 1937 tarihinde Donez havzası madenlerinde 125 maden amele grubu Molostov usûlü ile çalışmakta idi. (Konveyör oluklarının kömür alnına çok yakın yerleştirme usûlü). Makinelerde kesme kollarının uzatılması Molostov usûlünün tatbiki ni daha kolaylaştırmakta, çünkü oluklara kömür tahmilini müsaitleştirmektedir. 1. 1. 1937 tarihinde Donez havzası dahilinde

de Konveyörlerin yerlerini değiştirmek için Sabaşkov usûlünün tatbiki aşğıdaki nisbette intişar etmiştir :

Tek elektrik hatlı alınlarda % 48,4, iki yüz metre uzunluğundaki alınlarda % 42,0 ve 3 ilâ ziyade elektrik kablolu alınlarda ise % 34,7 Sabaşkov usûlü tatbik edilmekte idi. Bu usûl üzerine ikonveyörün bir yerden diğere yere nakli tamirat esnasında vuku bulduğundan istihsâl fasılasız devam etmektedir.

Sovyetler Birliğinin kömür endüstrisinde henüz istifade edilmemiş imkânlar çoktur ve bunların gözden geçirilmesi istihsâl plânının tam olarak tahakkukuna hizmet edecektir.